

вршењу се његовом старају; властима заповедамо, да по њему поступају, а свима и свакоме, да му се покоравају.

19. Јануара 1879.
у Нишу.

М. М. ОБРЕНОВИЋ с. р.

(М. П.)

*Видно и ставно државни печат,
чувар државног печата,
министар правде,
Д. Матић с. р.*

*Министар унутрашњих дела,
Рад. Милојковић с. р.
Министар правде,
Д. Матић с. р.*

МИЛАН М. ОБРЕНОВИЋ IV.

по милости Божијој и вољи народа,

КЕЊАЗ СРПСКИ.

ПРОГЛАШАВАМО И ОБЈАВЉУЈЕМО СВИМА И СВАКОМЕ, ДА ЈЕ НАРОДНА СКУПШТИНА РЕШИЛА, И ДА СМО МИ ПОТВРДИЛИ И ПОТВРЂУЈЕМО:

ЗАКОН

о изворима за одужење државног дуга учињеног у рату за ослобођење и независност народа.

УВОД

Члан 1.

Извори за одужење државног дуга учињеног у рату за ослобођење и независност народа, јесу:

I. Упис у радње.

II. Процент:

а). На плате, пензије и приходе чиновника грађанског и војног реда, свештеника, правозаступника и општинских званичника;

б). На приходе манастирских и црквених добара.

I. Упис у радње

Члан 2.

Радње, у које се по овом закону уписује, јесу:

1. Држање гостионице (хотела), кафане, механе, крчме, пивнице, забавне баште и других јавних места за продају пића.

2. Продаја дувана.

3. Продаја адиђара, накита и украса, скупоцених и нескупоцених.

4. Продаја златних, позлаћених, сребрних и посребрењених ствари.

5. Продаја скупоцених кожних постава и израђених кожа у опште кад их продаје онај, који их није сам израдио.

6. Продаја рукавица, чипака и помодних ствари.

7. Продаја мириса и мирисавих смеса.

8. Болтацијска и галантеријска, магазијска, гвозђарска и лимарска трговина; бакалска радња и продаја колонијалних производа у опште; лончарска трговина, кад је води онај који њене предмете не израђује сам; продаја кућног намештаја (мебла) и тапетарска трговина; продаја штофова, одела и обуће на стоваришту; свтничарска трговина.

9. Банкерски, кредитни и размењачки (сарафски) послови, и давање новаца под интересе.

10. Агентски послови за трговачке, осигурачке и бродарске цели: комисионска и шпедиторска радња.

11. Шпекулантске радње; мливарска радња, касапска радња; дрварска, платнарска, ужарска и опанчарска трговина, кад јој предмете не израђује сам онај који с њима тргује.

12. Грађевинске радње (архитектура, инжињерство, неимарство).

13. Лекарска и апотекарска радња.

14. Држање купатила (илира, амама и т. д.).

15. Колачарска, посластичарска, земичкарска, симицијска и у опште пекарска радња.

16. Пиљарска, мандрацијска и млекацијска трговина.

17. Продаја играчака и карата.

18. Мађијске, опсенарске и друге забаве; театралне претставе; држање циркуса, менаџерије и панорама; приређивање игранака, концерата и других јавних забав.

19. Свако занимање и стање које какав приход доноси, а није изречно изузето чланом 3 овог закона.

Члан 3.

Од уписа који је овим законом прописан, изузимају се:

1. Пољска привреда, са свима гранама свога производства.

2. Занатлијске, фабричке, вештачке и друге радње, које нису изречно именоване у члану 2 овог закона.

3. Књижевна радња; продаја књига и у опште књијарска трговина.

4. Државне привредне радње.

5. Представе и концерти, које народно позориште за своју целъ приређује.

Члан 4.

Нико не може предузети ни радити на своје име ни једну од радња, што су изложене у члану 2 овог закона, докле се у ту радњу по овом закону не упише.

Члан 5.

Упис у радње или је општи или посебан.

Општи упис наређује општински суд у почетку сваке године, и то у течају месеца Јануара. Упис овај обухвата све, који се тада затеку у којој од радња, што су споменуте у члану 2 овог закона, или који се реше, да коју од тих радња предузму, или је обнове, по што су је напустили били.

Општински суд позива јавно, да се сви ови по закону упишу у радње, и свако од њих дужан је овоме суду јавити: шта, где, за које време и у којој мери радити жели.

Посебан упис обухвата оне, који после Јануара предузму коју од радња означених у чл. 2 овог закона, или је обнове, по што су је напустили били. Сваки од ових дужан је, да сам јави општинском суду, шта, где, за које време и у којој мери радити намерава.

Члан 6.

Општински суд уписује сваког, ко му се по члану 5 овог закона јави, у књигу, која ће се нарочито за упис у радње спремити.

Свако од ових дужан је одговорити на свако питање, које би му се поставило у цели уписа и у опште извршења овог закона.

Члан 7.

Ко не би хтео одговорити на питања, која би му се поставила у овој цели, или не би хтео одго-

ворити за 15 дана, од дана кад му питања постављена буду, или ко у свом одговору не би праву истину казао, него би је прикривао, тога ће општински суд по своме знању и уверењу уписати у радњу.

Члан 8.

У радње које се раде трајно у дућанима или радионицама тако да се као сталне сматрати могу, уписује се на годину дана, и то у оној општини, у којој се и раде.

У радње које се раде трајно, али не у дућанима или радионицама, него без ових, уписује се у оној општини, у којој живе они који те радње раде.

У радње које ни по времену ни по месту нису трајне и сталне, уписује се као што је одређено чл. 11 и 12 овог закона.

Члан 9.

За упис у сталне радње плаћа свако по врсти и реду у који по овом закону увршћен буде.

Од овог плаћања изузима се ко се у радњи већ затекао, али ко по уверењу општинског суда није у стању да плати пун данак.

Но ко би у будуће хтео да предузме радњу, моћи ће се по овом закону уписати само ако плаћа пун данак.

Врсте има две:

Прва врста.

У прву врсту долазе радње, којима се годишњи приход процени по овом закону до 10.000 динара.

Врста ова дели се на двадесет и један ред, овако :

	ПЛАТА	НА ПРИХОД
	ГОД.	ПРОЦЕНЕН
ДИНАРА		
I. ред	150	10.000
II. "	140	9500
III. "	130	9000
IV. "	120	8500
V. "	110	8000
VI. "	100	7500
VII. "	90	7000
VIII. "	80	6500
IX. "	70	6000
X. "	60	5500
XI. "	50	5000
XII. "	40	4500
XIII. "	30	4000
XIV. "	25	3500
XV. "	20	3000
XVI. "	15	2500
XVII. "	12	2000
XVIII. "	10	1500
XIX. "	8	1000
XX. "	3	500
XXI. "	2	исход 500

Друга врста.

У ову врсту долазе радње, којима се годишњи приход процени преко 10.000 динара.

За уписе у радње плаћа се овако :

ДИНАРА		НА СТО
На приход преко 10.000	па до 20.000	по 2
" " " 20.000	" " 30.000	" 2½
" " " 30.000	" " 40.000	" 3
" " " 40.000	" " 50.000	" 3½
" " " 50.000		4.

Члан 10.

У свакоме месту општински одбор, у договору са три до пет повереника, које из разних редова грађанства општински суд са одбором избере, оцењује и одређује, у коју ће врсту, и који ред ко увршћен бити. Ово ће одбор чинити у присуству државног званичника, кога министар финансије одреди, и који ће бдити, да се закон као што треба врши.

У распоређивању на врсте и редове гледа се поглавито на ово : од какве је важности која радња у коме месту ; колико је ко капитала у своју радњу уложио ; колико радника држи, и коликом и каквом у опште радном снагом и радним сретствима располаже ; какве трговачке свезе има, и од куда и како предмете своје радње набавља ; колико капитала годишње у радњи обрне ; колико прихода од радње очекивати може, и какве је имућности у опште.

Одбор општински све ће ово брижљиво испитати, па ће према томе, а по својој савести и увиђавности одредити, колико ко да плати за уписе у радњу, пазећи да се никоме никаква неправда не учини.

Члан 11.

У радње које нису сталне, као што су радње које се раде од времена на време или само за неко време, као и радње, које се не раде у дућану, или на једном одређеном месту, и радње на панађурима, уписује се и за уписе плаћа одвојено. А плаћа се по 1 до 26 динара на дан, према важности радње, према капиталу, који се њоме обрће, и приходу, који

се од ње очекивати може, и према стању онога ко је ради, што ће све оценити општински суд, у присуству комисара, кога министар финансије одреди.

Члан 12.

Као несталне сматрају се и оне радње, које су изложене под бројем 18 у члану 2 овог закона. У ове радње уписује се нарочито у свакој општини, где се ове раде; а плаћа се за упис у напред и овако:

На сваку циркуску претставу по 20 динара.

На сваку театралну претставу до 10 динара.

На сваку мађијску, опсенарску и другу забавну претставу по 6 динара.

На сваки концерт, на сваку јавну игранку и забаву, према месту где се држи и публици за коју се приређује, а по оцени полицајне власти по 12 до 36 динара.

На панораме и менаџерије, плаћа се на дан према вредности њиховој и приходу, који се од њих очекивати може, а по оцени полицајне власти по 6 до 12 динара.

На обртаљке (вртешке, витлове), љуљанке и друге јавне забавице на дан по оцени полицајне власти по 3 до 10 динара.

Члан 13.

Упис у радњу важи само за оног, који је уписан, и то за радњу, у коју је уписан, и за време и место, на које је уписан, а не може се преносити на друге предузимаче, ни ширити на друге радње и друго време и место.

Члан 14.

Кад више њих удружено или заједнички раде једну радњу, они се уписују на заједничку фирму, или заједничко име друштва које сачињавају, на заједнички и за упис плаћају.

Но ако би они, који су ортаци или удружени, радили у више дућана и радионица, или на више страна, дужни су да се за сваки дућан, за сваку радионицу и за сваку страну одвојено упишу, па да и за сваки упис одвојено плате.

Члан 15.

Ко хоће да ради једну или више радња у више дућана, или радионица, или на више страна, дужан је да се за сваки дућан, за сваку радионицу и за сваку страну одвојено упише, и да за сваки упис одвојено плати.

Ко хоће да ради више радња у једном дућану или једној радионици, уписаће се заједнички у све радње, а за упис платиће према укупној цени прихода, који се од свију тих радња очекивати може.

Члан 16.

Пошто се сврши упис у радње, он ће се заједно са распоредом, или оценом колико ко да плати, изложити јавно у општини на преглед свима којих се тиче.

Овако изложен остаће упис 10 дана.

После тога, и то најдаље за 8 дана, поднеће се он заједно са распоредом или оценом, првој надзорној власти на одобрење.

Ако би се коме учинило, да му је неправда учињена, он ће за 12 дана, од дана кад је упис са распоредом и оценом јавно изложен, учинити представку, да се исправи што би налазио, да му је неправично учињено.

Ова представка поднеће се општинском одбору кад је питање о његовом распореду и његовој оцени, а полицајној власти кад је питање о распореду и оцени ове власти.

Општински одбор и полицајна власт дужни су, да издаду своје решење за 10 дана, од дана кад им се представка поднесе.

Ко би имао да се жали прогиву решења општинског одбора, жалиће се по срезовима среској, а по варошима окружној власти или управи вароши, и то најдаље за 10 дана, од дана кад је решење примио.

Власт којој се буде жалило, дужна је издати своје решење најдаље за 15 дана, од дана кад је жалбу примила.

Ко би имао да се жали противу решења полицајне власти, жалиће се министру финансије, и то најдаље за 8 дана, од дана кад је то решење примио.

Члан 17.

За упис у сталне радње плаћа се на полгођа.

На свако полгође рачуна се половина оне уписне цене, која је за целу годину одређена.

Што има да се плати за које полгође, то ће се платити све унапред, па ма колико се времена у том полгођу радња радила.

Ко започне радњу после рока који је овим законом за општи упис означен, платиће само за време које остане још до краја оног полгођа, у ком је радњу предузео.

Члан 18.

Што има да се плати за упис у сталне радње, платиће се кад се и порез даје.

Ко се упише у радњу пошто је већ порез дао, дужан је платити за упис најдаље за 30 дана, од дана уписа.

Члан 19.

Ко се по овоме закону у радњу упише, и за упис колико треба плати, издаће му уверење о томе она власт, којој новце положио буде.

Уверење ово гласиће на име онога, ко је у радњу уписан, и за упис платио, па ће за њега само и важити.

Члан 20.

Ако би онај, ко се у радњу уписао и за упис платио, умро пре него што би прошло полгође за које је платио, његови наследници, ако их има, могу његову радњу на себе пренети, а не морају платити више за полгође за које је он већ платио. Само су у том случају ти наследници дужни, да се за два месеца, од дана кад је умро онај кога наслеђују,

изјасне, да су ради да наставе радњу његову, те да у ову на место његово уписани буду.

Члан 21.

Ко не би учинио што је по овом закону дужан да учини, па би започео нову или наставио стару радњу, пре него што би се коме треба јавио за упис у ту радњу, платиће за казну још једном онолико, колико би платио кад би се правилно у ту радњу уписао био.

Члан 22.

Ко би се противио овоме закону послужио уверењем које је другоме по члану 19 овог закона издано, да би сам избегао упис и плаћање за упис, казниће се повчано са 100 до 500 динара, према важности предузећа.

Члан 23.

На захтев општинске или полицајне власти свако мора да покаже уверење које по члану 19 овог закона добије. Ко то не хтедне учинити платиће за казну 25 до 50 динара.

Члан 24.

За оне који не стоје под нашим законима а буду предузели, или радили коју од радња именованих у члану 2 овог закона, дужни су учинити што се за упис овим законом наређује, и платити колико по овом закону треба, имаоци дућана и радioniца у којима се та радња ради или кућа у којима живе

они који је раде. Ко би изоставио ово учинити, платиће за казну још једном онолико, колико би за редован упис платио био.

II. Процент.

Члан 25.

Процент се плаћајује:

а., На плате, пензије и приходе чиновника војеног и грађанског реда, свештеника, правозаступника и општинских званичника.

б., На приходе манастирских и црквених добара.

Члан 26.

Плате, пензије и приходи на које се процент плаћа, деле се на ова три реда:

I. Плате, пензије и приходи архијепископа и епископа, као и уопште приходи који износе преко 10.000 дин. годишње.

II. Плате, пензије и приходи што износе до 10.000 динара годишње.

III. Приходи манастирских и црквених добара.

Члан 27.

Процент се рачуна и плаћа овако:

У I реду као што се рачуна и плаћа и за упис у радње, којима се годишњи приход процени преко 10.000 дин. (види чл. 9 о. закона).

У II реду према распореду што је изложен у члану 9 овог закона за упис у радње, којима се годишњи приход процени до 10.000 динара тако да се и овде плаћање дели на 21 ред и да сваки овај

ред плаћа на процењен приход онолико исто, колико се на толики приход плаћа и за упис у радње.

У III. реду по 3 на сто.

Ко не плаћа пун данак, изузима се и од плаћања процента.

Тако исто изузимају се од плаћања процента и учитељи и други којима плата, или пензија, издржање и приход износи мање од 200 талира на годину.

Члан 28.

Ко би поред плате или пензије имао још и другог прихода, па би овај приход долазио под одредбе одељка о упису у радње, томе ће се тај приход заједно са платом или пензијом у рачун узети, па ће му се онда по чл. 9 и чл. 27 овог закона одредити, колико укупно на све има да плати.

Члан 29.

Министар финансије наредиће, да по срезовима општински одбори са председником општинског суда у присуству једног чиновника кога средња власт одреди, а по окружним варошима нарочите комисије у Јануару сваке године оцене и одреде, колико ко према члановима 9, 27 и 28 овог закона треба да плати.

Комисије по варошима сачињаваће:

а, Местни општински одбор са председником општинског суда.

б, Један финансијски, један судски, један војени и један полицијски чиновник, један свештеник и један правозаступник.

Ове чланове комисије одређиваће министар финансије.

в, Три до пет повереника које местно чиновништво и свештенство из своје средине, или из средине местног грађанства избере.

Члан 30.

У оцењивању прихода и одређивању процента комисија ће гледати на имућност и укупно стање оних који проценат плаћају.

Она ће саставити списак свију који по овом закону треба да плате проценат, па ће их позвати, да јој о своме стању и приходу даду обавештења, по образцу који ће министар финансије прописати.

Свако је дужан, да каже истину о своме приходу, да попуни листу која ће му се спремити по образцу што буде прописан, и да ту листу потврди својим потписом, па онда да је комисији пошаље.

Члан 31.

Ко не би послао комисији листу за 15 дана, од дана кад је прими, а не би то могао оправдати основаним разлозима, комисија ће му сама приход проценити, и проценат одредити, и он тада нема права, да се противу те процене и одредбе жали.

Члан 32.

Пошто комисија сврши процену и распоред, она ће их изложити јавно у општини на преглед свима којих се тичу.

Овај излог трајаће 10 дана, и за то време свако ко проценат плаћа, има право да каже, ако му је каква неправда учињена.

Са проценем и распоредом поступиће се у осталоме као што се поступа и са распоредом и оценом при упису у радње (види чл. 16).

Члан 33.

Тако исто и што се плаћања процента тиче, важе оне исте одредбе које уређују и плаћање за упис у радње, у колико се оне на плаћање овог процента применити могу (види чл. 17, 18, 19, 21, 22 и 23).

III. Опште одредбе.

Члан 34.

Министар финансије може у свако доба наредити, да се, у интересу што веће правичности и што тачнијег извршења закона, ванредно прегледа (ревидује) и што боље дотера распоред плаћања, које је овим законом прописано, и уједно одредити комисију, која ће овај преглед извршити и распоред као што треба дотерати.

Члан 35.

Ко за 30 дана не плати што по овом закону треба да плати, власт ће од тога колико треба наплатити, онако као што и порез наплаћује.

Члан 36.

Полицајне власти дужне су водити бригу, да се уписи, оцене и распореди што се законом про-

писују, у своје време изврше, и да се од свакога колико треба наплати.

По варошима извршиваће се све то под надзором полицајских власти.

Члан 37.

Извршиоци закона, који су позвани да наплате што се по овом закону платити има, одговорни су за све што не наплате у року који је овим законом одређен, и то ће се све накнадити из њихове сопствене имаовине, ако не би били у стању доказати, да ништа њиховом кривицом није остало ненаплаћено.

Члан 38.

Што се по овом закону наплати, припада државној благајни као приход, а има се употребити на одужење државног дуга.

У наплаћивању овог државног прихода примаће се и каматне упутнице (купони) српско-народног зајма којима је време да се исплате; па и саме државне обвезнице на које је тај зајам узет, ако им је рок за исплату истекао, или им је исплата законом наређена.

Ове каматне упутнице и ове државне обвезнице примаће се у пуној вредности која је у њима означена.

Члан 39.

Правила и упутства за извршење овог закона прописује министар финансије.

Члан 40.

Закон овај важи од дана кад га Књаз потпише, на докле државни дуг трајао буде.

IV. Прелазна одредба.

Члан 41.

Уписи, оцене и распореди што се овим законом наређују, извршиће се за ову годину најдаље до краја месеца Марта.

Препоручујемо Нашем министру финансије, да овај закон обнародује и о извршењу се његовом стара, властима пак заповедамо, да по њему поступају, а свима и свакоме, да му се покорвају.

19. Јануара 1879.
у Нишу.

(М. П.)

*Видно и ставно државни печат,
чувар државног печата,
министар правде,
Д. Матић с. р.*

М. М. ОБРЕНОВИЋ с. р.

*Председник министарског савета,
министар иностраних дела,
Јов. Ристић с. р.*

*Министар унутрашњих дела,
Рад. Милојковић с. р.*

*Министар граде,
Д. Матић с. р.*

*Министар грађевина,
Р. Аликић с. р.*

*Заступник министра просвете
и црквених дела,
министар правде,
Д. Матић с. р.*

*Министар финансије,
В. Јовановић с. р.*

*Министар војни,
почасни ађутант Његовог
Височанства Књаза,
генерал-штабни потпуковник,
Јов. Мишиковић с. р.*

МИЛАН М. ОБРЕНОВИЋ IV.

по милости Божијој и вољи народа,

КЊАЗ СРПСКИ.

ПРОГЛАШАВАМО И ОБЈАВЉУЈЕМО СВИМА И СВАКОМЕ, ДА ЈЕ НАРОДНА
СКУПШТИНА РЕШИЛА, И ДА СМО МИ ПОТВЕРДИЛИ И ПОТВЕРЂУЈЕМО:

ЗАКОН

о устројству оружног фонда

У цели олакшице наоружања српске војске са сувременим ватреним оружјем оснива се оружни фонд.

Члан 1.

Овај се фонд састоји из добивеног новца, и то:
а, Од свако-годишње уштеде целокупног војног буџета.

б, Од улога сваке пореске главе по пола динара, што ће се уз сваки порез купити.

в, Од добровољних прилога појединих личности, друштава.

Члан 2.

Овај новац може се употребити на набавку потребног оружја по партијама, или у један пут за целокупну количину оружја.

Да ли ће се један или други начин да употреби и када, решава Књаз на предлог војног министра а по саслушању министарског савета.

Члан 3.

Новац овог фонда налази се на руковању код управе фондова ради увећавања.